

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ

КАФЕДРА ЕКОЛОГІЇ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету УЗТ

Олег СТРЕЛКО

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Оцінка впливу на довкілля в транспортній галузі»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 10 «Природничі науки»

Спеціальність: 101 «Екологія»

Освітньо-професійна програма: Екологія транспортної інфраструктури

2023-2024 навчальний рік

Робоча програма дисципліни «Оцінка впливу на довкілля в транспортній галузі» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 10 «Природничі науки», спеціальності 101 «Екологія», ОПП «Екологія транспортної інфраструктури», денної форми навчання. К.: ДУІТ, 2023. 18 с.

Розробник: к.х.н., доцент, доцент кафедри екології та безпеки життєдіяльності Лук'янова Віталіна Віталіївна

_____ (підпис)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри «Екологія та безпека життєдіяльності»

Протокол від «30» _____ серпня _____ 2023 року № 1

В. о. завідувача кафедри

_____ (підпис)

Олена СОРОЧИНСЬКА

© Лук'янова В.В., 2023 рік

© Лук'янова В.В., 2024 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>10 «Природничі науки»</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
	Спеціальність <u>101 «Екологія»</u>		
Модулів – 2	Освітньо-професійна програма: <u>«Екологія транспортної інфраструктури»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	—
Загальна кількість – годин - 150		Семестр	
		7-й	—
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 6	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Лекції	
		30 год.	—
		Практичні, семінарські	
		30 год.	—
		Лабораторні	
		—	—
		Самостійна робота	
		90 год.	—
Індивідуальні завдання:			
—	—		
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 45/75

Співвідношення кількості аудиторних занять, які можуть викладатися англійською мовою – 21 %

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

В другій половині ХХ-го сторіччя в зв'язку зі швидким розвитком транспорту різко загострилися проблеми його впливу на довкілля. Сучасний розвиток складної мережі автодоріг та залізниць уже можна розглядати як негативний чинник впливу на довкілля, оскільки він супроводжується трансформацією чи прямим знищенням природних комплексів, фрагментацією ландшафтів і оселищ, що ускладнює міграції тварин та призводить до їх загибелі. Автомобільний та залізничний транспорт є потужним джерелом забруднення атмосфери, територій та акваторій, шумового забруднення. За результатами оцінки впливу автодоріг в рамках проекту «Трансгрін» (Інтегроване планування транспортної та зеленої інфраструктури в Дунайсько-Карпатському регіоні), як найважливіші виділені наступні дії:

1. Вилучення земель для потреб транспортної інфраструктури.
2. Створення бар'єрів між екосистемами, руйнування екосистем внаслідок прямої заміни природних комплексів об'єктами транспортної інфраструктури.
3. Забруднення повітряного середовища.
4. Порушення гідрологічного режиму поверхневих і підземних вод, забруднення водного середовища.
5. Забруднення ґрунтів, погіршення якості земельних ресурсів.
6. Порушення стійкості геологічного середовища внаслідок помилок проектування та експлуатації транспортної інфраструктури.
7. Шумове забруднення та виникнення шкідливих вібрацій.
8. Пряма загибель людей і тварин внаслідок аварій на об'єктах транспортної інфраструктури.

Курс розрахований на студентів спеціальності 101 «Екологія», які мають загальне уявлення про екологічні проблеми сучасності. Обов'язкове знання основ екології, техноекології, знання основ біології, хімії, геології, екологічного права, економіки природокористування, особливостей транспортної діяльності та дорожнього будівництва.

Курс «Оцінювання впливу на довкілля у транспортній галузі» дає можливість більш глибоко вивчити екологічні проблеми сучасності, формувати розуміння шляхів зниження техногенного впливу для збереження якості навколишнього середовища в процесі розробки звітів з СЕО та ОВД.

Метою вивчення дисципліни "**Оцінювання впливу на довкілля в транспортній галузі**" є набуття знань та вмінь щодо систем проходження процедур СЕО та ОВД для будівництва та експлуатації ТС.

Основними **завданнями**, що будуть вирішені у процесі викладання дисципліни є:

1. Розглянути основні напрямки та методи оцінювання стану НС в

Україні та світі;

2. Дати знання щодо правильного використання законодавчих та нормативних документів у сфері оцінки впливу на довкілля;
3. Розглянути алгоритм проходження процедури СЕО;
4. Розглянути алгоритм проходження процедури ОВД.

В результаті вивчення курсу «**Оцінка впливу на довкілля в транспортній галузі**» студент повинен

знати:

- Основні Директиви ЄС щодо СЕО та ОВД, їх зміст та призначення;
- Закон України про СЕО;
- Закон України про ОВД;
- Етапи процедур СЕО та ОВД в Україні.

вміти:

- Працювати з реєстром ОВД;
- Складати графік проведення процедури оцінки впливу на довкілля в транспортній галузі;
- Приймати участь у громадських обговореннях процедур СЕО та ОВД;
- Як суб'єкт господарювання, складати заяву про намір проходити процедуру ОВД;
- Складати звіт з ОВД;

Міждисциплінарні зв'язки: загальна екологія; загальна біологія; природоохоронне законодавство, екологічне інспектування.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин (5 кредитів ЄКТС)

Відповідно до освітньо-професійної програми «Екологія транспортної інфраструктури» вивчення навчальної дисципліни «**Оцінка впливу на довкілля в транспортній галузі**» сприяє формуванню у здобувачів освітнього ступеня бакалавр наступних **компетентностей:**

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК09. Здатність працювати в команді

ЗК10. Навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові, предметні компетентності):

ФК3. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук.

ФК4. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.

ФК5. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з діяльністю підприємств транспортної інфраструктури.

ФК6. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління на підприємствах транспортної інфраструктури.

ФК7. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.

ФК8. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.

ФК9. Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання.

ФК11. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.

ФК13. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами в транспортній галузі.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Екологія транспортної інфраструктури» вивчення навчальної дисципліни «**Оцінка впливу на довкілля в транспортній галузі**» повинно забезпечити досягнення здобувачами освітнього ступеня бакалавр таких програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	<p>ПРН-04. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.</p> <p>ПРН-09. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>ПРН-11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.</p> <p>ПРН-16. Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.</p> <p>ПРН-20. Уміти формувати запити та визначати дії, що</p>
-------------------------------	--

	<p>забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.</p> <p>ПРН-22. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.</p> <p>ПРН-30. Аналізувати вплив планової діяльності транспортної інфраструктури на компоненти довкілля (водні, ґрунтові, атмосферні, ресурси, ландшафтне та біологічне різноманіття, клімат).</p>
--	---

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Наближення екологічного законодавства України до права ЄС.

Тема 1. Вступ. Поняття та напрями впливу на НС.

Екологічна оцінка: історія розвитку в Україні та світі. Основні терміни та визначення. Види впливів на навколишнє середовище.

Тема 2. Законодавство ЄС у сфері оцінки впливу на НС.

Європейська інтеграція у сфері екологічної оцінки: ОВД та СЕО. Виконання міжнародних зобов'язань України в сфері оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки. Директиви ЄС у сфері СЕО та ОВД.

Тема 3. Основні вимоги міжнародних конвенцій та директив яким повинна відповідати національна правова база України у сфері оцінки впливу на НС.

Передумови розробки законів України про СЕО та ОВД. Огрусська конвенція. Конвенція ЕСПО.

Тема 4. Стратегічна екологічна оцінка на Україні.

Закон України про СЕО: мета, основні терміни. Етапи процедури СЕО. Суб'єкти та об'єкти СЕО. Етапи процедури СЕО. Складання звіту.

Тема 5. Участь громадськості в процедурі СЕО.

Роль громадськості в процедурі стратегічної екологічної оцінки. Громадськість: зацікавлена та свідома. Складання пропозицій/зауважень до звіту про СЕО.

Змістовий модуль 2. Оцінка впливу на навколишнє середовище.

Тема 4. Нове законодавство ОВД в Україні. Головні положення.

Діяльність суб'єкта господарювання, що підлягає ОВД. Стадії процедури ОВД: кроки в процедурі, види документів, процедурні вимоги. Алгоритм дій для підприємства в межах Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Тема 5. Підготовка Звіту з ОВД.

Реєстрація на проходження процедури ОВД, повідомлення про плановану діяльність, вимога про надання умов щодо рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з ОВД. Робота з реєстрам ОВД.

Тема 6. Доступ та участь громадськості відповідно до законодавства.

Обговорення повідомлення про плановану діяльність та Звіту з ОВД, громадські слухання. Післяпроектний моніторинг. Правопорушення у сфері оцінки впливу на довкілля. Відповідальність за порушення законодавства про оцінку впливу на довкілля

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	інд	с.р		л	п	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1.										
Тема 1. Вступ. Поняття та напрями впливу на НС.	12	2	2	-	8	-	-	-	-	-
Тема 2. Законодавство ЄС у сфері оцінки впливу на НС.	16	2	4	-	10	-	-	-	-	-
Тема 3. Основні вимоги міжнародних конвенцій та директив яким повинна відповідати національна правова база України у сфері оцінки впливу на НС.	12	2	2	-	8	-	-	-	-	-
Тема 4. Стратегічна екологічна оцінка на Україні.	16	4	4	-	8	-	-	-	-	-
Тема 5. Участь громадськості в процедурі СЕО.	18	4	4	-	10	-	-	-	-	-
Разом за змістовим	74	14	16	-	44	-	-	-	-	-

модулем 1										
Змістовий модуль 2.										
Тема 4. Нове законодавство ОВД в Україні. Головні положення.	24	4	4	–	16	–	–	–	–	–
Тема 5. Підготовка Звіту з ОВД.	28	6	6	-	16	-	-	-	-	-
Тема 6. Доступ та участь громадськості відповідно до законодавства.	24	6	4	–	14	–	–	–	–	–
Разом за змістовим модулем 2	76	16	14	–	46	–	–	–	–	–
Усього годин	150	30	30	–	90	–	–	–	–	–

*Матеріал може викладатися англійською мовою

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття – це форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

Основні завдання циклу практичних занять:

- допомогти студентам систематизувати, закріпити і поглибити знання теоретичного характеру в галузі охорони довкілля;
- навчити студентів прийомам вирішення практичних завдань, сприяти оволодінню навичками та вміннями виконання розрахунків, графічних та інших видів завдань;
- навчити їх працювати з довідковою літературою, документацією і схемами;
- формувати вміння вчитися самостійно, тобто опановувати методами, способами і прийомами самонавчання, саморозвитку і самоконтролю.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1.	Тема 1. Історія розвитку екологічної оцінки в Україні та світі	2	—
2.	Тема 2. Міжнародні угоди у сфері Оцінювання впливу на довкілля.	2	—
3.	Тема 3. Стратегічна екологічна оцінка: мета, завдання, результат	2	—
4.	Тема 4. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»		
5.	Тема 5. SEO на практиці: робота із сучасними	2	—

	звітами СЕО		
6.	Тема 6. Оцінка впливу на довкілля.	2	—
7.	Тема 7. Робота із реєстром ОВД	2	—
8.	Тема 8. Процедура ОВД: вирішення ситуаційних задач	4	—
9	Тема 9. Стратегія написання звіту з ОВД	2	—
10	Тема 10. Підготовка звіту з оцінки впливу на довкілля при будівництві та реконструкції автодоріг.	2	—
11	Тема 11. Участь громадськості у процедурі ОВД.	2	—
12	Тема 12. Громадське обговорення на прикладі процедури ОВД «Будівництва автомобільної дороги державного значення».	2	—
13	Тема 13. Аналіз звіту з ОВД при реконструкції автозаправного комплексу.	2	—
14	Тема 14. Ситуаційна задача: узагальнення знань з дисципліни.	2	—
	Разом	30	—

7. ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студента – це основний засіб оволодіння навчальним матеріалом під керівництвом викладача у час, вільний від обов’язкових навчальних занять. Навчальний час, відведений для цього, визначається навчальним планом і залежить від загального обсягу годин, відведених для вивчення конкретної навчальної дисципліни.

Розподіл самостійної роботи включає в себе:

ПМК – підготовка до модульного контролю;

ПП – підготовка до практичних занять;

ППК – підготовка до підсумкового контролю (заліку/іспиту).

У робочій програмі навчальної дисципліни самостійна робота відображається у вигляді таблиці у розрізі тем та кількості годин, відведених для їх виконання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1.	Тема 1. Правопорушення у сфері оцінки впливу на довкілля. Відповідальність за порушення законодавства про оцінку впливу на довкілля	10	—
2.	Тема 2. Порядок накладання адміністративних стягнень за виявлені порушення при здійсненні процедур оцінки впливу на довкілля	10	—
3.	Тема 3. Перелік інформації, що зазначається суб’єктом господарювання для реєстрації в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля	10	—
4.	Тема 4. Визначення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту із ОВД	10	—

5.	Тема 5. Опис основних характеристик планованої діяльності (виробничих процесів, виду і кількості матеріалів та природних ресурсів, які планується використовувати)	10	—
6.	Тема 6. Опис методів прогнозування стану довкілля	10	—
7.	Тема 7. Порядок проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля та формування звіту про громадське обговорення	10	—
8.	Тема 8. Процедура здійснення транскордонної оцінки впливу на довкілля та схвалення результатів такої оцінки	10	—
9.	Тема 9. Оцінка впливу планової діяльності на компоненти довкілля	10	—
	Разом	90	—

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Застосовується комплекс методів навчання за особливостями навчально-пізнавальної діяльності студентів, а саме, наступні методи:

- пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний), коли викладач організує сприймання та усвідомлення студентами інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;

- репродуктивний, коли викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;

- проблемного виконання, коли викладач формулює проблему і вирішує її, а студенти стежать за ходом творчого пошуку (студентам подається своєрідний еталон творчого мислення);

- частково-пошуковий (евристичний), коли викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності студентів);

- дослідницький, коли викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

В процесі навчання застосовуються можливості мультимедійних засобів, інтернет-ресурси та інші можливості новітніх освітніх технологій.

При викладанні дисципліни «**Оцінка впливу на довкілля в транспортній галузі**» застосовуються наступні форми навчання:

- словесні (лекція, пояснення до інших видів навчальної роботи, бесіди);

- наочні (ілюстрації у навчально-методичній літературі, наочне приладдя, презентації, навчальні фільми з використанням мультимедійної техніки);
- практичні заняття;
- написання письмового завдання (реферат, презентація).

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Поточний контроль – контроль за виконанням самостійної роботи (усне опитування, перевірка письмових та творчих завдань); перевірка підготовки до семінарських занять (усне опитування, оцінка виступів студентів при обговоренні теоретичних питань); підсумковий контроль за змістовими модулями (усне опитування, письмові відповіді на проблемні питання).

Модульний рубіжний контроль – письмова робота або тестування.

Підсумковий семестровий контроль – іспит.

Курс дисципліни поділено на два змістовних модулі. Кожний модуль складається з тем, які є обов'язковими для опанування. В кінці вивчення курсу проводиться модульний контроль оцінювання знань студентів у формі письмової роботи або тестування.

Кожний модуль складається із трьох видів роботи: вивчення теоретичного курсу (лекційний матеріал), виконання практичного завдання, а також постійної самостійної роботи студента. Кожний вид роботи є обов'язковим і оцінюється відповідною кількістю балів. Балами оцінюється також самостійна робота студентів.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Система ЄКТС передбачає 100-бальну шкалу оцінювання навчальних досягнень студента.

Студент при вчасному складанні двох модулів за семестр, звіту з практичних занять може отримати автоматично оцінку по курсу відповідно до наступної таблиці.

Модулі	Модуль I			Модуль II			Кількість балів у семестрі*	Підсумковий контроль (залік, екзамен)**
Кількість балів за модуль	50		Модульний контроль	40		Модульний контроль		
Змістові модулі	ЗМ 1				ЗМ 2			
Кількість балів за ЗМ та модульний контроль	40			10	30		10	90
Кількість балів за видами роботи	Лекції	Практичні	СРС	Модульний контроль	Лекції	Практичні	СРС	Модульний контроль
Відвідування	4				3			
Активність на заняттях		14				18		
Виконання СРС			22				9	
Наукова робота	Участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах, студентських олімпіадах та конкурсах – 0-15 балів додатково							15

Критерії оцінювання модульного завдання (тест)

Завдання	Кількість балів
Питання 1-20	0,5
Разом	10

Критерії оцінювання екзаменаційного завдання (тест)

Завдання	Кількість балів
Питання 1-20	0,5
Разом	10

11. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль (робота на семінарах, інші види самостійної роботи) - 70 балів Проміжний контроль (поточне тестування за змістовними модулями) - 20 балів
--	--

		Підсумковий контроль: іспит - 10 балів	
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ			
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамен, залік).			
Підсумкові бали = Загальна кількість балів (перед підсумковим навчальної дисципліни контролем) + Кількість балів за підсумковим контролем			
ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
80-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками.
75-79		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
65-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками.
60-64		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу

			освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки.
21-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
1-20	Незадовільно (незараховано)	F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки.

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Для вивчення студентами дисципліни «**Оцінка впливу на довкілля в транспортній галузі**» розроблено методичні рекомендації щодо підготовки до практичних занять, навчальний посібник «Оцінка впливу на довкілля», до кожної лекції розроблено презентації, з якими студенти можуть ознайомитися на навчальній платформі Google Клас.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти

1. Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>
2. Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>

3. Директива про ОВНС. (85/337/ЄЕС). Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/news/31278.html>
4. Директива щодо участі громадськості в підготовці певних планів та програм, що стосуються довкілля 2003/35/ЄС. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/371-2015-%D1%80#Text>
5. Директива 2011/92/ЄС про оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на навколишнє середовище. Режим доступу: <http://enref.org/docs/dyrektyva-2011-92-es-pro-otsinku-vplyvu-okremyh-derzhavnyh-i-pryvatnyh-proektiv-na-navkolyshnje-seredovysche/>
6. Директива 2001/42/ЄС від 27.06.2001 Про оцінку впливу на стан довкілля окремих проектів та програм. Режим доступу: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=60064
7. Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>
8. Наказ Мінприроди про затвердження Розміру плати за проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля від 30.05.2018 № 182. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0676-18#Text>

Базова

1. Пацева І.Г., Мельник-Шамрай В.В., Лук'янова В.В. Оцінка впливу на довкілля: навчальний посібник містить теоретичний матеріал для підготовки здобувачів вищої освіти екологічних спеціальностей. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». 2022. – 168 с.
2. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни «Оцінка впливу на довкілля в транспортній галузі» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія», освітньою програмою «Екологія» / Укладачі: В.В. Лук'янова, Т.В. Покшевницька – К.: НТУ, 2023.- 28 с.
3. Методичні вказівки до виконання практичних та лабораторних робіт з дисципліни «Оцінка впливу на довкілля» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 101 «Екологія», освітня програма «Екологія»; 183 «Технології захисту навколишнього середовища», освітня програма «Екологічна інженерія автотранспортної діяльності» / Укладачі: В.В. Лук'янова, О.В. Спасіченко. – К.: НТУ, 2021.- 39 с.
4. Лук'янова В.В., Покшевницька Т.В., Смоляр В.В. Аналіз наслідків господарської діяльності під час планування процедури оцінки впливу на довкілля. Наукова конференція професорсько-викладацького складу, аспірантів, студентів та співробітників відокремлених структурних підрозділів університету : матеріали наук. конф., м. Київ, 17-19 травня 2023 р. НТУ, 2023.
5. A strategic analysis of the prerequisites for the implementation of waste management at the regional level. Iryna Kotsiuba¹, Olena Herasymchuk¹,

Volodymyr Shamrai¹, Vitalina Lukianova², Yevheniia Anpilova^{3*}, Oksana Rybak¹, Iulia Lefter¹ // Volume 24, Issue 1, 2023, p. 55-66
<https://doi.org/10.12912/27197050/154918> <http://www.ecoet.com/pdf-154918-82220?filename=A%20Strategic%20Analysis%20of.pdf>

6. Development of criteria of impact of the transportation facilities projected construction, exploitation, maintenance and reconstruction activities on the environment Trofymchuk, O., Khrutba, V., Anpilova, Y., Lukianova, V., Barabash, O. Conference Proceedings, 15th International Conference Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment, Nov 2021, Volume 2021, p.1 - 5
DOI: <https://doi.org/10.3997/2214-4609.20215K2042>

7. O. Trofymchuk, V. Khrutba, Y. Anpilova, *V. Lukianova, O. Barabash Development of criteria of impact of the transportation facilities projected construction, exploitation, maintenance and reconstruction activities on the environment. Conference Proceedings, 15th International Conference Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment, Nov 2021, Volume 2021, p.1 – 5 <https://doi.org/10.3997/2214-4609.20215K2042>

Допоміжна

1. Загальні методичні рекомендації щодо змісту та порядку складання звіту з оцінки впливу на довкілля. Затверджено Наказом Міністерства захисту довкілля і природних ресурсів України 15 березня 2021 року № 193. Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/documents/3342.html>

2. Про затвердження форми звіту про громадське обговорення планованої діяльності затверджений Наказом Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України від 16.09.2020 № 145. Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/RE35423?an=1>

3. Порядок ведення реєстру експертів з оцінки впливу на довкілля затверджено Наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 06 липня 2021 року № 452. Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/re36903?an=1>

4. Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд. Режим доступу: <http://cern.com.ua/wp-content/uploads/2016/09/%D0%94%D0%91%D0%9D-%D0%90.2.2-1-2003-%D0%9E%D0%92%D0%9D%D0%A1.pdf>

5. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Оргуська конвенція) ратифікована Законом України № 832-XIV від 06.07.1999. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015#Text

6. Конвенція про оцінку впливу на довкілля у транскордонному контексті (Конвенція Еспо) ратифікована Законом України № 534-XIV від 19.03.1999. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_272#Text

7. Протокол про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства ратифікований Законом України № 2787-VI від 15.12.2010. Режим доступу:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a27#Text

8. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (Угода про асоціацію) ратифікована Законом України № 1678-VII від 16.09.2014. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

9. Директива про ОБНС. (85/337/ЄЕС). Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/news/31278.html>

10. Директива щодо участі громадськості в підготовці певних планів та програм, що стосуються довкілля 2003/35/ЄС. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/371-2015-%D1%80#Text>

14. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <https://mepr.gov.ua/> - Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

2. <https://paeu.com.ua/> - Офіційний сайт асоціації професіоналів довкілля «ПАЕУ».

3. <https://www.dei.gov.ua> – Екологічна інспекція

4. <https://dqs.com.ua/ekologichna-vidpovidalnist/> - Екологічний менеджмент ISO 14001

5. <http://www.zakon.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної ради України.

6. Єдиний реєстр із ОВД доступний за посиланням. Режим доступу: <http://eia.menr.gov.ua>